

PSALMEN

10, 11, 12, 14, 53, 17

Vertrouwen op Gods rechtvaardigheid
tegenover goddeloosheid, onderdrukking en
aardse voorspoed

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/10-11-12-14-53-17

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding op de gekozen psalmen	2 min	4
2	Lezing van Psalm 10	2 min	5
3	Voorspoed en agressie van de goddeloze	4 min	6
4	Welvaartsgeloof en de noodzaak van tegenspoed	4 min	8
5	God zal de onderdrukten recht verschaffen	4 min	11
6	God ziet het leed van de onderdrukten	4 min	13
7	Onze zaak aan God toevertrouwen	4 min	16
8	God luistert naar de nederigen	4 min	19
9	Psalm 11: bij God schuilen	2 min	22
10	Overlevingsdrang tegenover vertrouwen op God	3 min	23
11	De zuiverheid van Gods woorden	2 min	25
12	God bewaart Zijn Woord voor eeuwig	2 min	27
13	Goddeloze machthebbers bederven het volk	2 min	28
14	Psalm 14: niemand doet goed	2 min	29

15	Absolute en betrekkelijke gerechtigheid	3 min	30
16	Nabal en de dwaas van Psalm 14	3 min	32
17	Atheïsme en de verdorvenheid van de mens	3 min	33
18	God beschermt Zijn vervolgte volk	5 min	35
19	Psalm 53 vergeleken met Psalm 14	4 min	38
20	Het oordeel in Psalm 53	2 min	41
21	Psalm 17: Davids onschuld en gebed	3 min	43
22	De goddeloze als leeuw en Gods zwaard	3 min	45
23	Vertaling van Gods zwaard en hand	2 min	47
24	Hun beloning ligt in dit leven	2 min	49
25	Aardse overvloed tegenover Gods aangezicht	2 min	50
26	Verzadigd worden met Gods gelijkenis	3 min	52
27	Beloning bij de opstanding	2 min	53
	Om verder te lezen		54

1

Inleiding op de gekozen psalmen

Laten we Psalm 10 openslaan. We gaan de open plekken invullen rond enkele Psalmen die we al hebben bestudeerd. Bij de behandeling van de Messiaanse Psalmen als groep, de Psalmen over het Woord van God als groep en de boetepsalmen als groep hebben we al veel Psalmen uit het eerste deel van het Psalter behandeld. Ze staan hier en daar verspreid, en daartussen staan de Psalmen die we nu willen bekijken. Die behoren niet tot een bepaalde groep, al vertonen ze in veel gevallen beslist overeenkomsten met elkaar.

Je zult merken dat veel thema's van de Psalmen telkens weer terugkomen. Daarom vertrouw ik erop dat we niet elk vers van elke psalm hoeven te bespreken. Veel ervan herhaalt namelijk een gedachte of een gevoel dat werd genoemd in een eerdere psalm, waarover we toen de tijd hadden om iets te zeggen. We zullen vooral proberen ons te richten op de unieke elementen van elke psalm en er bij onze behandeling alle frisse en nieuwe dingen uit te halen die we kunnen vinden.

We zijn gekomen tot en met Psalm 9, en ik zou graag willen dat we nu verdergaan met Psalm 10 en zo doorgaan door de Psalmen heen. Deze psalm valt uiteen in twee delen. De eerste elf verzen lijken één geheel van verzen te vormen waarin de goddeloze mensen worden beschreven die voorspoed lijken te hebben. Zoals vaak het geval is wanneer de psalmist zijn psalm begint, vraagt hij waarom de goddeloze mensen altijd gezegend lijken te worden en altijd voorspoed lijken te hebben, terwijl de rechtvaardigen geen voorspoed lijken te hebben. Vervolgens klinkt er in vers 12, zoals in de meeste Psalmen, een roep tot God om in te grijpen. De latere verzen, de allerlaatste verzen van de psalm, geven uitdrukking aan het vertrouwen dat God al regeert en dat de dingen daarom in Zijn handen kunnen worden gelegd.

Laten we deze psalm lezen:

2

Lezing van Psalm 10

HEERE, waarom blijft U van verre staan? Waarom verbergt U Zich in tijden van benauwdheid? Fel en hoogmoedig achtervolgt de goddeloze de ellendige. Laat hen gegrepen worden in de listige plannen die zij bedacht hebben! Want de goddeloze beroemt zich over zijn hartenwens; hij zegent de hebzuchtige, hij lastert de HEERE. De goddeloze, met zijn neus trots omhoog, onderzoekt niet. Al zijn gedachten zijn: Er is geen God! Zijn wegen bezorgen te allen tijde verdriet. Uw oordelen gaan hem te hoog, hij houdt ze ver van zich; al zijn tegenstanders blaast hij weg. Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen, want van generatie op generatie zal mij geen onheil treffen. Zijn mond is vol vervloeking, bedrog en list, onder zijn tong is kwaad en onrecht. Hij ligt in een hinderlaag in de dorpen, op verborgen plaatsen doodt hij de onschuldige, zijn ogen loeren op de arme. Hij ligt in een hinderlaag op een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn schuilplaats; hij ligt in een hinderlaag om de ellendige te overvallen, hij overvalt de ellendige als hij hem in zijn net trekt. Hij duikt neer, hij bukt zich, en de arme valt in zijn sterke poten. Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet het in eeuwigheid niet. Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet. Waarom lastert de goddeloze God? Waarom zegt hij in zijn hart: U zult geen rekenschap eisen? Ú ziet het wél, want U aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geeft; op Ú verlaat de arme zich, U bent geweest een Helper van de wees. Breek de arm van de goddeloze en de kwaaddoener, eis

rekenschap van hem over zijn goddeloosheid, tot U er niets meer van vindt. De HEERE is Koning, eeuwig en altijd; de heidenvolken zijn uit Zijn land verdwenen. U hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord, HEERE, U zult hun hart versterken, Uw oor zal er acht op slaan om de wees en de verdrukte recht te doen. Dan zal een aardse sterveling voortaan geen geweld meer bedrijven.

PSALMEN 10:1-18

3

Voorspoed en agressie van de goddeloze

Hier hebben we weer een van de veelvoorkomende gevallen waarin een psalm begint met iets wat op wanhoop lijkt. De schrijver vraagt zich af waar God is en waarom Hij niet is verschenen. Het is heel duidelijk dat de omstandigheden waarschijnlijk niet werkelijk waren veranderd in de korte tijd die David nodig had om deze psalm te schrijven, of wie hem dan ook geschreven heeft. Het zal niet langer dan ongeveer een uur hebben geduurd, misschien, of mogelijk zelfs enkele uren. Maar waarschijnlijk is deze psalm in de loop van één enkele dag geschreven. In de eerste elf verzen zijn de omstandigheden zo slecht dat het vrijwel zeker is dat ze niet werkelijk veel veranderd waren tegen de tijd dat hij het einde van de psalm bereikte. Maar wat wel veranderde, was zijn houding.

Hij maakte zich zorgen over het feit dat de goddelozen voorspoed hadden en de armen vervolgd. Het is heel duidelijk dat de vervolging van de godvrezende mens hem na aan het hart ligt. In het tweede vers staat:

Fel en hoogmoedig achtervolgt de goddeloze de ellendige.
Laat hen gegrepen worden in de listige plannen die zij
bedacht hebben!

PSALMEN 10:2

In de eerste elf verzen wordt de goddeloze voorgesteld als iemand die als een leeuw op de loer ligt, klaar om zijn prooi te bespringen. In vers 9 zegt hij:

Hij ligt in een hinderlaag op een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn schuilplaats; hij ligt in een hinderlaag om de ellendige te overvallen, hij overvalt de ellendige als hij hem in zijn net trekt. Hij duikt neer, hij bukt zich, en de arme valt in zijn sterke poten.

PSALMEN 10:9-10

Dat wil zeggen, hij laat zich zakken zoals een leeuw die op zijn buik ligt, ineengedoken in het gras, klaar om iemand te bespringen. De goddeloze is dus als een leeuw: niemand daagt hem uit, hij is nergens bang voor en hij gaat zeer agressief op zijn prooi af. Hij zegt dat de goddeloze de armen voortdurend verdrukt en onderdrukt. Wat hemzelf betreft, beroemt de goddeloze zich in vers 3 op wat zijn hart begeert. Dat lijkt te betekenen dat hij zich erop kan beroemen dat hij alles heeft gekregen wat hij wilde. En hij prijst de hebzuchtigen. Het woord hebzuchtig betekent begerig. Het Nieuwe Testament spreekt heel veel over hebzucht. Jezus zei:

En Hij zei tegen hen: Kijk uit en wees op uw hoede voor de hebzucht. Immers, al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot zijn bezit.

LUKAS 12:15

In Hebreëën hoofdstuk 13 staat:

Laat uw handelwijze zonder geldzucht zijn. Wees tevreden met wat u hebt, want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten.

HEBREEËN 13:5

enzovoort. Er zijn veel plaatsen in de Bijbel die over hebzucht spreken, namelijk de liefde voor geld. Paulus zei dat de liefde voor geld de wortel van alle kwaad is, en dat velen die ernaar hebben gestreefd zichzelf met veel verdriet hebben doorstoken en van het geloof zijn afgedwaald. En Paulus zei dat degenen die rijk willen worden, overvallen worden door veel schadelijke en dwaze begeerten, die de zielen van mensen in het verderf doen verdrinken. Johannes zei tegen ons:

Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem.

1 JOHANNES 2:15

Geld en de dingen in de wereld liefhebben, hebzuchtig zijn, is volkomen in strijd met de gezindheid die God wil dat christenen hebben. Toch zien we dat de goddeloze de hebzuchtigen prijst, hoewel dat nu juist de mensen zijn van wie de Heere een afkeer heeft, of die Hij haat.

4

Welvaartsgeloof en de noodzaak van tegenspoed

Ik besef dat hij het niet over deze groep mensen heeft, maar zelfs in de kerk bestaat er een bepaalde invloedrijke leer die verkondigt dat God je in het bijzonder zegent als je voorspoedig bent, en dat je nooit enige tegenspoed moet aanvaarden. Als je ziek of arm bent, is dit niet Gods wil voor jou; dit is de duivel. Je moet je ertegen verzetten, want als je het geloof hebt dat je geacht wordt te hebben, zul je nooit ziek zijn. Je kunt altijd je genezing krijgen. Je zult nooit arm zijn. Je kunt altijd voorspoedig zijn.

Het doet me sterk denken aan vers 6, waar staat:

Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen, want van generatie op generatie zal mij geen onheil treffen.

PSALMEN 10:6

Het is alsof iemand denkt dat hij zijn leven zonder enige moeite, zonder tegenspoed, kan leiden. Die mensen prijzen in zekere zin de hebzuchtigen. De man die begerig is en grote hoeveelheden geld verdient, prijzen zij. Ze zeggen dat hij de godvrezende man is, de man die werkelijk zijn erfenis in Christus heeft aangegrepen.

Ik beseft dat dit niet specifiek een beschrijving van die mensen is. Maar het is interessant dat er enkele overeenkomsten in houding bestaan tussen de goddeloze die hier beschreven wordt en zelfs sommige christenen die wij niet als goddeloos zouden omschrijven. Zij zijn echter beslist afgedwaald naar bepaalde denkpatronen van goddeloze mensen, namelijk op het gebied van hebzucht en de gedachte dat tegenspoed geen deel van hun leven uitmaakt.

De Bijbel geeft aan dat tegenspoed deel van ons leven moet uitmaken. Verdrukking en beproevingen worden ons gegeven om ons te verbeteren. Toen Job door tegenspoed werd getroffen, zei zijn vrouw:

Toen zei zijn vrouw tegen hem: Houd je nog steeds vast aan je vroomheid? Zeg God vaarwel en sterf.

JOB 2:9

Hij zei:

Maar hij zei tegen haar: Je spreekt zoals één van de dwaze vrouwen spreekt. Zouden wij het goede wel van God ontvangen en zouden we het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.

JOB 2:10

Dat wil zeggen: zullen wij alleen de zegeningen ontvangen en niet ook de tegenspoed? Hij beseftte dat dit niet wijs was en dat het een dwaas voorstel van zijn vrouw was.

Toch nemen veel christenen dat niet ter harte. Ze denken dat er iets aan je geloof en aan je wandel met God ontbreekt als je tegenspoed ondervindt. Natuurlijk kan dat soort onderwijs erg ontmoedigend zijn als mensen het aanvaarden, want niet iedereen

die het gelooft is voorspoedig, en niet iedereen die het gelooft is gezond. Als je niet gezond of voorspoedig bent en je gelooft die leer, krijg je de indruk dat er iets mis met je is. Daardoor voel je je schuldig, terwijl je in werkelijkheid misschien met evenveel geloof leeft als wie dan ook ooit heeft gedaan. En toch kan God je door bepaalde beproevingen en tegenspoed heen laten gaan, die deel uitmaken van Zijn plan voor jou, net zoals Job daar doorheen ging.

We zien die man dus voorspoedig worden en daardoor zelfverzekerd. Hij kan zich erop beroemen dat hij de wens van zijn hart heeft verkregen. En daar neemt hij geen genoegen mee, maar hij probeert voortdurend zijn bezit te vergroten door de arme man te onderdrukken, door de armen op de een of andere manier uit te buiten. Misschien was in vroeger tijden een van de gebruikelijke manieren om de armen uit te buiten, hun geld te lenen tegen rente of woekerrente, en misschien gebeurt dat hier. Of misschien maakt hij eenvoudigweg misbruik van hem, omdat hij weet dat de arme geen recht kan krijgen voor de rechtbank. Hij kan de rechters niet omkopen zoals jij dat kunt, omdat jij rijk bent en hij niet. Daarom kun je met hem doen wat je wilt. Je kunt zijn bezit afpakken. Je kunt van hem stelen. Je kunt hem voor je laten werken en weigeren hem te betalen, niet omdat dat wettig is, maar omdat het recht voor de rechtbank maar zelden wordt gehandhaafd.

Daarom kan de rijke man, de goddeloze man, de arme uitbuiten. Die uitbuiting wordt beschreven als een leeuw die zich op zijn prooi stort: de rijke man die de arme man als prooi grijpt, terwijl die zich op geen enkele manier tegen hem kan verdedigen.

5

God zal de onderdrukten recht verschaffen

En dus roept de psalmist, zoals gewoonlijk, tot God om in te grijpen. Vers 12:

HEERE, waarom blijft U van verre staan? Waarom verbergt U Zich in tijden van benauwdheid? Fel en hoogmoedig achtervolgt de goddeloze de ellendige. Laat hen gegrepen worden in de listige plannen die zij bedacht hebben! Want de goddeloze beroemt zich over zijn hartenwens; hij zegent de hebzuchtige, hij lastert de HEERE. De goddeloze, met zijn neus trots omhoog, onderzoekt niet. Al zijn gedachten zijn: Er is geen God! Zijn wegen bezorgen te allen tijde verdriet. Uw oordelen gaan hem te hoog, hij houdt ze ver van zich; al zijn tegenstanders blaast hij weg. Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen, want van generatie op generatie zal mij geen onheil treffen. Zijn mond is vol vervloeking, bedrog en list, onder zijn tong is kwaad en onrecht. Hij ligt in een hinderlaag in de dorpen, op verborgen plaatsen doodt hij de onschuldige, zijn ogen loeren op de arme. Hij ligt in een hinderlaag op een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn schuilplaats; hij ligt in een hinderlaag om de ellendige te overvallen, hij overvalt de ellendige als hij hem in zijn net trekt. Hij duikt neer, hij bukt zich, en de arme valt in zijn sterke poten. Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet het in eeuwigheid niet. Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet. Waarom lastert de goddeloze God? Waarom zegt hij in zijn hart: U zult geen rekenschap eisen? Ú ziet het wél, want U aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geeft; op Ú

verlaat de arme zich, U bent geweest een Helper van de wees. Breek de arm van de goddeloze en de kwaaddoener, eis rekenschap van hem over zijn goddeloosheid, tot U er niets meer van vindt. De HEERE is Koning, eeuwig en altijd; de heidenvolken zijn uit Zijn land verdwenen. U hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord, HEERE, U zult hun hart versterken, Uw oor zal er acht op slaan om de wees en de verdrukte recht te doen. Dan zal een aardse sterveling voortaan geen geweld meer bedrijven.

PSALMEN 10:1-18

Wat de nederigen betreft, staat er over hen in vers 17:

Heer, U hebt gehoord waar de nederigen naar verlangen. U zult hun hart voorbereiden en naar hen luisteren, om recht te doen aan wezen en onderdrukten, zodat geen mens op aarde hen nog langer onderdrukt.

Ook al hurkt de onderdrukker op het moment dat dit wordt geschreven nog steeds neer, grijpt hij nog steeds een prooi en onderdrukt hij nog steeds de armen, toch komt de psalmist tot zijn conclusie door eenvoudigweg na te denken over wat in vers 16 staat en toen al waar was:

De Heer is voor eeuwig en altijd Koning, en de heidenen zijn uit Zijn land verdwenen.

Wat hier waarschijnlijk wordt gezegd, is dat het land Kanaän, oftewel het land Israël, vroeger werd bewoond door heidenen, dat wil zeggen door Kanaänieten, die er inmiddels uit verdreven zijn. God is dus in staat om uiteindelijk op een dag alle goddelozen van de aarde te verdrijven. Hij wijst erop dat dit in de geschiedenis al gebeurd is. God kan Zijn overwinning op de heidenen tonen door alleen al de Joden het Beloofde Land te geven en de goddeloze heidenen voor hen uit te verdrijven. Dit is slechts een voorloper van wat God uiteindelijk op de hele aarde zal doen. Uiteindelijk zullen alle onderdrukkers verdreven worden, net zoals de heidenen uit Gods land, Israël, werden verdreven.

6

God ziet het leed van de onderdrukten

In vers 14 staat een interessante en belangrijke uitspraak:

U hebt het gezien.

Dat wil zeggen dat God heeft gezien hoe de goddeloze man de arme heeft onderdrukt. Als je toevallig onderdrukt wordt, is het goed om te weten dat God het heeft gezien. Toen de Joden als slaven in Egypte waren en God Mozes bij de brandende braamstruik riep, zei Hij zelfs:

De HEERE zei: Ik heb duidelijk de onderdrukking van Mijn volk, dat in Egypte is, gezien en heb hun geschreeuw om hulp vanwege hun slavendrijvers gehoord. Voorzeker, Ik ken hun leed. Daarom ben Ik neergekomen om het volk te redden uit de hand van de Egyptenaren, en het te leiden uit dit land naar een goed en ruim land, naar een land dat overvloedt van melk en honing, naar het gebied van de Kanaänieten, de Hethieten, de Amorieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten.

EXODUS 3:7-8

Weten dat God de verdrukking heeft gezien, komt erop neer dat je weet dat er hulp onderweg is. Want wanneer God iets ziet, moet Hij handelen. Soms zal Hij Zich echter inhouden en de onderdrukker een kans geven om zich te bekeren, omdat Hij ook van de onderdrukker houdt en verlangt dat die zich bekeert in plaats van verloren te gaan.

Maar in vers 14 staat:

HEERE, waarom blijft U van verre staan? Waarom verbergt U Zich in tijden van benauwdheid? Fel en hoogmoedig achtervolgt de goddeloze de ellendige. Laat hen gegrepen worden in de listige plannen die zij bedacht hebben! Want de goddeloze beroemt zich over zijn hartenwens; hij zegent de hebzuchtige, hij lastert de HEERE. De goddeloze, met zijn neus trots omhoog, onderzoekt niet. Al zijn gedachten zijn: Er is geen God! Zijn wegen bezorgen te allen tijde verdriet. Uw oordelen gaan hem te hoog, hij houdt ze ver van zich; al zijn tegenstanders blaast hij weg. Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen, want van generatie op generatie zal mij geen onheil treffen. Zijn mond is vol vervloeking, bedrog en list, onder zijn tong is kwaad en onrecht. Hij ligt in een hinderlaag in de dorpen, op verborgen plaatsen doodt hij de onschuldige, zijn ogen loeren op de arme. Hij ligt in een hinderlaag op een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn schuilplaats; hij ligt in een hinderlaag om de ellendige te overvallen, hij overvalt de ellendige als hij hem in zijn net trekt. Hij duikt neer, hij bukt zich, en de arme valt in zijn sterke poten. Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet het in eeuwigheid niet. Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet. Waarom lastert de goddeloze God? Waarom zegt hij in zijn hart: U zult geen rekenschap eisen? Ú ziet het wél, want U aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geeft; op Ú verlaat de arme zich, U bent geweest een Helper van de wees. Breek de arm van de goddeloze en de kwaaddoener, eis rekenschap van hem over zijn goddeloosheid, tot U er niets meer

van vindt. De HEERE is Koning, eeuwig en altijd; de heidenvolken zijn uit Zijn land verdwenen. U hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord, HEERE, U zult hun hart versterken, Uw oor zal er acht op slaan om de wees en de verdrukte recht te doen. Dan zal een aardse sterveling voortaan geen geweld meer bedrijven.

PSALMEN 10:1-18

Dat wil zeggen: om het met Zijn hand te vergelden. De uitspraak:

7

Onze zaak aan God toevertrouwen

De arme vertrouwt zich aan U toe, herinnert ons aan de houding die Jezus en de apostelen ons leerden: dat we onze zaak in Gods handen moeten leggen. Als iemand ons onderdrukt — in dit geval werd de arme door de rijke onderdrukt — had de arme geen andere keus. Hij kon geen beroep doen op het recht. Wat kan de arme man doen? Hij kan zichzelf in Gods handen leggen en God op het juiste moment recht laten brengen.

In Romeinen hoofdstuk 12 zegt Paulus:

Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat ruimte voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

ROMEINEN 12:19

Het is niet de bedoeling dat we onszelf wreken. Want als we dat proberen te doen, zal God niet voor ons in beweging komen. Maar als we onszelf niet wreken, leggen we onszelf in Gods handen. Dan zal Hij de onderdrukker straffen en ons belonen voor onze deugdzame onderwerping aan Zijn wil.

Denk eraan wat er in 1 Petrus 4:19 staat:

Daarom, laten ook zij die lijden naar de wil van God, hun zielen aan Hem, als de getrouwe Schepper, toevertrouwen in het doen van het goede.

1 PETRUS 4:19

De rechtvaardige man legt zijn zaak in Gods handen, de handen van een trouwe Schepper. Hij gelooft dat God uiteindelijk getrouw recht zal brengen. We leggen onze zaak eenvoudigweg in Zijn handen.

Eerder in 1 Petrus wordt ook beschreven wat Jezus overkwam toen Hij op aarde vervolgd werd. In 1 Petrus 2:21-23 staat:

Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft; Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetsporen zou navolgen; Hij, Die geen zonde gedaan heeft en in Wiens mond geen bedrog gevonden is; Die, toen Hij uitgescholden werd, niet terugschold, en toen Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt;

1 PETRUS 2:21-23

‘Bedrog’ betekent hier oneerlijkheid of onoprechtheid. Maar wat deed Hij?

Jezus vertrouwde Zichzelf toe aan de handen van God. Hij schold niet terug toen zij Hem uitscholden, en Hij bedreigde hen niet toen zij Hem lieten lijden. Hij had hen beslist kunnen bedreigen. Hij had kunnen zeggen: ‘Ik zal Mijn engelen achter jullie aan sturen, en dan zullen jullie wel zien wie wie is.’ Maar Hij uitte geen enkele bedreiging. Hij schold niet terug. Hij zweeg eenvoudig en vertrouwde Zichzelf toe aan de handen van God.

Tot Zijn laatste woorden aan het kruis behoorden:

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

Of, in een andere vertaling: ‘Vader, in Uw handen vertrouw Ik Mijn geest toe.’

Met andere woorden: ‘Ik geef Mijzelf eenvoudig over in Uw handen.’

Dat is wat David zei dat de arme moet doen, aangezien hij zichzelf niet op eigen kracht tegen de rijke kan verdedigen. Hij kan zijn toevlucht nemen tot iets beters. Als de arme plotseling een fortuin erfde en de middelen kreeg om een rechtszaak tegen de rijke aan te spannen en hem zijn verdiende straf te laten ondergaan, zou hij beter in staat zijn om dat te doen, omdat hij over die middelen beschikte. Maar dan zou hij nog steeds geen zekerheid hebben dat er uiteindelijk recht zou worden gedaan.

Zelfs als wij terugvochten tegen mensen die ons aanvielen, zouden we misschien een kans hebben om hen te overwinnen. Maar er zou ook een kans zijn dat dit niet lukte. Er bestaat een kans dat er nog steeds geen recht zou worden gedaan, zelfs als we terugvochten. Maar als we niet terugvechten en onze zaak aan God toevertrouwen, kunnen we er vrij zeker van zijn dat er uiteindelijk recht zal worden gedaan, want God kan niet onrechtvaardig handelen. Bij Hem is geen onrecht. De psalmist stelt zijn vertrouwen in het feit dat God regeert. In vers 16 staat:

De HEERE is Koning, eeuwig en altijd; de heidenvolken zijn uit Zijn land verdwenen.

PSALMEN 10:16

8

God luistert naar de nederigen

In vers 12 bidt hij:

Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet.

PSALMEN 10:12

Dan zegt hij in vers 17:

U hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord, HEERE, U zult hun hart versterken, Uw oor zal er acht op slaan

PSALMEN 10:17

God luistert dus naar de nederigen.

God zei iets dergelijks in Jesaja 66, vers 1 en 2:

Zo zegt de HEERE: De hemel is Mijn troon en de aarde de voetbank van Mijn voeten. Waar zou dan het huis zijn dat u voor Mij zou willen bouwen en waar de plaats van Mijn rust? Want Mijn hand heeft al die dingen gemaakt, en daardoor bestaan al die dingen, spreekt de HEERE. Maar Ik zal zien op deze, op de ellendige en verslagene van geest, en wie voor Mijn woord beeft.

JESAJA 66:1-2

Met andere woorden, God zal omzien naar de man met een nederige en arme geest. Dat zegt de psalmist.

Nederigheid werd trouwens door de Joden als een deugd beschouwd, hoewel ze die maar heel zelden in praktijk brachten. Ook is nederigheid altijd als een grote christelijke deugd beschouwd. Interessant genoeg hebben de Grieken en de Romeinen nederigheid nooit als een deugd beschouwd. Zij zagen het als een teken van zwakte. In

de cultuur van de Grieken en de Romeinen werd trots als een deugd beschouwd, evenals arrogantie, macht, enzovoort. De nederige mens werd niet bewonderd. Nederigheid was niet iets waarvoor je hoorde te kiezen. Je kunt zien hoe grondig de Griekse en Romeinse bekeerlingen van gedachten moesten veranderen toen zij christen werden. Hun denken moest vernieuwd worden.

Maar de Joden begrepen in hun samenleving, omdat God het hun had verteld, dat ze nederig moesten zijn. In Spreuken zie je vaak uitspraken over trots en nederigheid:

Trots komt vóór de ondergang, en hoogmoed komt vóór de val.

SPREUKEN 16:18

en uitspraken over hoe God de nederigen redt.

Hij echter geeft des te meer genade. Daarom zegt de Schrift: God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.

JAKOBUS 4:6

enzovoort.

De Schriften openbaren dat nederigheid een deugd is, en niet alleen een deugd, maar ook een veilige houding. Als we trots zijn en geneigd zijn te denken dat we in huis hebben wat nodig is om onszelf te verdedigen of in onze eigen behoeften te voorzien, dan zal God ons het laten proberen. Maar als we nederig onze nood en onze zwakheid erkennen en onszelf aan Zijn handen toevertrouwen, dan kan Hij uiteindelijk niet anders dan doen wat recht is.

Misschien moeten we daardoor meer lijden. Ons lijden eindigt misschien niet op het moment dat we onszelf aan Zijn handen toevertrouwen, maar we kunnen uitzien naar de uiteindelijke rechtvaardiging. Toen Jezus zei:

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

kwam Hij daardoor niet van het kruis af. Het volgende wat Hem overkwam, was zelfs dat Hij stierf en naar Sheol ging. Maar Hij kwam er weer uit. Onszelf aan de handen van God toevertrouwen betekent niet dat ons lijden onmiddellijk zal ophouden. Maar het betekent wel dat we in elk geval met een zuiver geweten door het lijden heen zullen gaan dat ons treft, en met de zekerheid dat het recht wel moet zegevieren, omdat de zaak in Zijn handen is gelegd. Als de zaak in Zijn handen ligt, faalt Hij nooit.

9

Psalm 11: bij God schuilen

We gaan verder met Psalm 11:

Ik heb tot de HEERE de toevlucht genomen. Hoe kunt u dan zeggen tegen mijn ziel: Vlucht weg naar uw bergen, als een vogel! Want zie, de goddelozen spannen de boog, zij leggen hun pijlen op de pees om in het donker te schieten op de oprechten van hart. Voorzeker, de fundamenten worden omvergehaald! Wat kan de rechtvaardige dan doen? De HEERE is in Zijn heilig paleis, de troon van de HEERE staat in de hemel; Zijn ogen doorzien, Zijn blikken beproeven de mensenkinderen. De HEERE beproeft de rechtvaardige, maar Zijn ziel haat de goddeloze en wie geweld liefheeft. Hij zal op de goddelozen valstrikken, vuur en zwavel doen regenen. Een verschroeiende storm wind zal het deel van hun beker zijn. Want de HEERE is rechtvaardig, Hij heeft rechtvaardige daden lief. De oprechten zullen Zijn aangezicht aanschouwen.

PSALMEN 11:1-7

Hier staan een paar heel mooie verzen in, hoewel ze niet allemaal even gemakkelijk te begrijpen zijn. Maar het eerste vers zegt:

Ik heb tot de HEERE de toevlucht genomen. Hoe kunt u dan tegen mijn ziel zeggen: Vlucht als een vogel naar uw bergen?

PSALMEN 11:1

Er moet iemand zijn geweest die David had aangeraden weg te vluchten vanwege al zijn vijanden. Hij zei:

Wacht eens even. Ik vertrouw op de Heer. Hoe kun je dan tegen me zeggen dat ik moet vluchten? Mijn toevlucht is niet in de bergen. Mijn toevlucht is bij de Heer.

Op een andere plaats, in Psalm 121, vers 1, een van de opgangsliederen, staat:

Mijn hulp is van de HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Hij zal uw voet niet laten wankelen, uw Bewaarder zal niet sluimeren.

PSALMEN 121:2-3

De interpunctie van Psalm 121, vers 1, in de King James is misleidend, omdat het lijkt alsof hij zegt:

Ik kijk omhoog naar de bergen, waar mijn hulp vandaan komt.

Met andere woorden, het lijkt alsof zijn hulp van de heuvels komt. Maar in werkelijkheid zegt hij:

Ik kijk omhoog naar de bergen.

Dan stelt hij de vraag:

Waar komt mijn hulp vandaan?

Het antwoord is:

Mijn hulp komt van de Heer.

10

Overlevingsdrang tegenover vertrouwen op God

Je hebt een keuze. Ga je op de heuvels vertrouwen? Je kijkt in de richting van de heuvels en zegt: „Moet ik daarheen vluchten, of moet ik in plaats daarvan naar de Heere vluchten?” Er zijn tegenwoordig veel mensen in onze samenleving die bijzonder paranoïde zijn over de ontwikkelingen in de maatschappij en in de wereld. Ze zijn

bang voor een nucleaire holocaust, politieke onrust, revolutie, geweld, vervuiling of allerlei andere dingen die mensen ertoe aanzetten een toevluchtsoord te zoeken in de wildernis of in de bergen.

Een van de zeer populaire trends van tegenwoordig is het volgen van overlevingscursussen. Een paar jaar geleden heb ik me daar zelf ook in verdiept, toen ik begon te denken dat de grote verdrukking misschien zou komen voordat ik er niet meer was. Ik begon te denken: „Als de grote verdrukking komt, wil ik in leven kunnen blijven”, enzovoort. Ik bekeek een aantal tijdschriften over leven in de wildernis en dergelijke, waarin voor deze overlevingscursussen werd geadverteerd. Ik ontdekte dat heel, heel veel mensen zulke cursussen hebben gevolgd. Ze trekken de bossen in en leven daar, en ze leren hoe ze boomschors, larven en dat soort dingen kunnen eten. Het idee is dat mensen in staat willen zijn te overleven.

Veel mensen kijken naar de wildernis. Heel wat mensen kopen stukken grond in de wildernis of zoeken naar vluchtroutes uit de stad voor wanneer de grote oorlog uitbreekt of iets dergelijks. Ze zoeken hun toevlucht in de heuvels. Toch zegt de Bijbel in Kolossenzen:

want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.

KOLOSSENZEN 3:3

Onze enige werkelijke veiligheid bestaat er dus in dat wij met Christus verborgen zijn in God.

Ik zal je vertellen hoe mijn gedachtegang zich uiteindelijk ontwikkelde. Ik dacht natuurlijk dat wie naar de heuvels vlucht, in leven kan blijven om op een andere dag het evangelie te verkondigen. Maar aan de andere kant: als iemand naar de heuvels vlucht en het nooit beter wordt, verkondigt hij het evangelie misschien nooit meer, tenzij hij tegen de bomen wil preken. Ik kwam tot de conclusie dat het beter is om in de stad al predikend ten onder te gaan en samen met de bom omhoog te gaan, dan mijn dagen in paranoia door te brengen terwijl ik door de bossen vlucht voor de antichrist of iets dergelijks.

Het is beter voor mij om mijn zaak in Gods handen te leggen, ook al kan dat mijn dood betekenen, in de wetenschap dat ik ten minste iedere dag nuttig voor God kan leven. Misschien zijn mijn dagen dan minder talrijk, maar wat heeft het voor zin langer te leven als ik niets voor God kan doen? Wat heeft het voor zin jaar na jaar in de bossen te overleven, als daar niets voor God te doen is? Mijn opvattingen zijn behoorlijk veranderd en ik heb geen enkele belangstelling meer voor die overlevingscursussen of wat dan ook. Maar veel mensen hebben die belangstelling nog wel, en velen van hen zijn christenen. Er zijn veel christenen die vinden dat ze voedselvoorraden moeten aanleggen voor de tijd van de grote verdrukking die eraan komt. Ik heb christelijke leiders vaak op die manier horen spreken, en bepaalde christelijke organisaties adverteren in christelijke tijdschriften met deze pakketten met gedroogd voedsel.

11

De zuiverheid van Gods woorden

God is zuiver.

De woorden van de HEERE zijn reine woorden, als zilver gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.

PSALMEN 12:7

Je wilt aan dat zuivere goud, dat zuivere zilver, geen slakken toevoegen. Dit verschilt zo sterk van de woorden van mensen. Daarvan kun je er enkele vertrouwen en vele niet. Als je naar een mens luistert, weet je het nooit. Je moet alles wat hij zegt toetsen en niets zomaar voor waar aannemen. Maar wanneer God spreekt, hoef je je geen zorgen te maken. Er staat niets in wat onbetrouwbaar is. Er zitten geen slakken in. Het is allemaal zuiver.

Ten slotte zegt hij in de verzen 7 en 8:

Ú, HEERE, zult hen bewaren, U zult hen beschermen tegen dit geslacht, voor eeuwig. Overal draven goddelozen rond, wanneer de gemeensten onder de mensenkinderen verhoogd worden.

PSALMEN 12:7-8

Daarmee bedoelt hij waarschijnlijk:

U zult uw woorden bewaren, want er staat:

de woorden van de Heer.

Nu is het mogelijk dat hij het heeft over de armen, die in vers 5 worden genoemd:

Om de verwoesting van de ellendigen en het gekerm van de armen zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal in veiligheid brengen wie hij weg wil blazen.

PSALMEN 12:6

Hij zegt:

U zult ze bewaren, Heer. U zult ze voor altijd beschermen tegen deze generatie.

Maar volgens mij ligt het meer voor de hand om aan te nemen dat hij het heeft over de woorden die in vers 6 worden genoemd, en dat Gods woorden voor eeuwig bewaard zullen blijven.

Jezus zei in Markus 13:31:

De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen zeker niet voorbijgaan.

MARKUS 13:31

12

God bewaart Zijn Woord voor eeuwig

Daarmee gaf Hij dus aan dat ze blijvend zijn. Op een andere plaats, in Lukas 16:17, zei Jezus:

En het is gemakkelijker dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel van de wet wegvalt.

LUKAS 16:17

Een haaltje is een klein pennestreekje. Dus Hij zei dat het gemakkelijker is dat hemel en aarde voorbijgaan dan dat enig detail van de wet, of van Gods Woord, on vervuld blijft.

Hij zegt hier in vers 7 van Psalm 12:

Ú, HEERE, zult hen bewaren, U zult hen beschermen tegen dit geslacht, voor eeuwig.

PSALMEN 12:8

dat wil zeggen:

U zult ze beschermen, Heer. U zult ze voor altijd beschermen tegen deze generatie.

Het is een geweldige belofte, die nu voor ons allemaal zichtbaar in vervulling is gegaan. Toen dit werd geschreven, waren er sinds het geven van de Wet nog niet zoveel generaties voorbijgegaan, al waren het er wel enkele. Maar inmiddels zijn er vele honderden generaties voorbijgegaan sinds God voor het eerst de Wet van Mozes uitsprak. En in recentere tijden hebben critici geprobeerd het Nieuwe Testament te vernietigen. Legers zijn opgetrokken om te proberen het Woord van God uit te roeien. Communistische regeringen, de Romeinse keizers en de pausen hebben dat ook geprobeerd. Zoveel mensen hebben geprobeerd de Schriften uit te schakelen en volledig te laten verdwijnen. Voltaire geloofde dat de Schriften binnen honderd jaar na zijn eigen tijd verdwenen zouden zijn. Hij stierf in 1776. Hij zei dat het christendom en

de Schriften binnen honderd jaar uitgestorven zouden zijn. Hij geloofde dat de kritiek enzovoort ze zou vernietigen. Maar hij is er niet meer en de Schriften zijn er nog. Sterker nog, vijftig jaar na zijn dood werd zijn huis gekocht door het Bijbelgenootschap van Genève en gebruikt als drukkerij voor Bijbels. Dat is een van die ironische wendingen in de geschiedenis.

Zo vaak hebben mensen geprobeerd de Bijbel te vernietigen, maar de belofte hier is dat God de woorden van God zal bewaren en ze vanaf deze generatie tot in eeuwigheid in stand zal houden. Ze zullen nooit vernietigd of weggenomen worden.

13

Goddeloze machthebbers bederven het volk

Hij zegt:

Overal draven goddelozen rond, wanneer de gemeensten onder de mensenkinderen verhoogd worden.

PSALMEN 12:9

Ik heb hier geen kruisverwijzing bij, maar ergens in Spreuken wordt vermeld dat wanneer goddelozen gezag hebben, de goddeloosheid toeneemt, dat wil zeggen dat het aantal goddeloze mensen toeneemt. Dat is in wezen ook wat dit zegt. Wanneer de verachtelijkste mensen verheven worden, wanneer slechte mensen machtsposities bekleden, dan lopen goddeloze mensen overal rond. Dat wil zeggen: overal om je heen zul je door goddeloze mensen omringd zijn. Dit pleit voor goed bestuur.

In Spreuken staat ook dat wanneer de rechtvaardigen aan de macht zijn of gezag hebben, het volk zich verheugt. Maar wanneer de goddelozen gezag hebben, verbergt het volk zich. Mensen moeten vanwege goddeloze heersers onderduiken. Dit zegt dus in wezen dat er iets te zeggen valt voor godvrezende mannen in het bestuur, mannen die de woorden van God zullen eren. Want mensen die het Woord van God negeren, zijn zelf niet betrouwbaar. Hun woorden zijn niet betrouwbaar, maar die van God wel.

We gaan verder. We hebben Psalm 13 bestudeerd als een voorbeeld van een ommekeer door gebed. In de eerste twee verzen begint hij met neerslachtigheid, in de volgende twee verzen bidt hij en in de laatste twee verzen is hij volkomen optimistisch. Dit is een heel aanschouwelijk voorbeeld van deze tendens die we vaak in de Psalmen zien. Maar we zullen dit vers niet opnieuw bestuderen, omdat we het al besproken hebben.

14

Psalm 14: niemand doet goed

We komen nu bij Psalm 14. Psalm 14 is bijna identiek aan een andere Psalm. Hij verschilt slechts in enkele woorden, maar de gedachten zijn vrijwel overal hetzelfde. De andere Psalm is Psalm 53. Ik wil ze allebei bekijken om te zien welke verschillen er zijn. Dit is een Psalm van David:

Een psalm van David, voor de koorleider. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, bedrijven gruwelijke daden; er is niemand die goeddoet. De HEERE heeft uit de hemel neergezien op de mensenkinderen, om te zien of er iemand verstandig was, iemand die God zocht. Zij allen zijn afgedwaald, tezamen zijn zij verdorven; er is niemand die goeddoet, zelfs niet één. Hebben zij dan geen kennis, allen die onrecht bedrijven, die mijn volk opeten alsof zij brood aten? Zij roepen de HEERE niet aan. Daar worden zij door angst bevangen, want God is bij het geslacht van de rechtvaardige! Weliswaar beschaamt u het voornemen van de ellendige, maar de HEERE is zijn toevlucht. Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwam! Wanneer de HEERE de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, dan zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALMEN 14:1-7

De eerste drie verzen zeggen in wezen dat er niet veel goede mensen te vinden zijn. Hij zegt zelfs:

er is niemand, echt niet één.

Je zou dit dichterlijk kunnen opvatten als een lichte overdrijving, tenzij we het over absolute goedheid hebben. Als hij het heeft over volkomen goede mensen die nooit iets verkeerd hebben gedaan, dan zouden we terecht kunnen zeggen dat er niemand is, zelfs niet één. Zo gebruikt Paulus het.

15

Absolute en betrekkelijke gerechtigheid

Paulus citeert deze passage in Romeinen 3:10–12. Hij citeert hier de verzen 1 tot en met 3 en zegt:

zoals geschreven staat: Er is niemand rechtvaardig, ook niet één, er is niemand die verstandig is, er is niemand die God zoekt. Allen zijn zij afgedwaald, samen zijn zij nutteloos geworden. Er is niemand die goeddoet, er is er zelfs niet één.

ROMEINEN 3:10-12

Als we het hebben over absolute gerechtigheid zoals Jezus die bezat, dus zondeloosheid, dan kan dat natuurlijk als een volkomen letterlijke uitspraak worden opgevat. Nee, niet één is zondeloos.

Aan de andere kant gebruiken de Psalmen het woord ‘rechtvaardig’ en de uitdrukking ‘goeddoen’ meestal in een meer betrekkelijke betekenis. De psalmist vermeldt vaak dat hij rechtvaardig is, dat hij heeft gedaan wat rechtvaardig is, dat hij heeft gedaan wat goed is. Als het hier zo bedoeld is — als hij spreekt over goede mensen, van wie hij erkent dat er een aantal zijn, onder wie hijzelf — dan zou zijn uitspraak:

Er is niemand die rechtvaardig is, echt niet één, meer een dichterlijke uitspraak zijn. Het lijkt dan meer op wat Elia zei:

Hij zei: Ik heb mij zeer voor de HEERE, de God van de legermachten, ingezet. De Israëlieten hebben immers Uw verbond verlaten, Uw altaren omvergehaald en Uw profeten met het zwaard gedood. Ik alleen ben overgebleven, en zij staan mij naar het leven om het mij te benemen.

1 KONINGEN 19:10

Hij zegt niet per se dat hij werkelijk heeft nagegaan of er nog anderen zijn. Hij bedoelt dat hij uit eigen ervaring naast zichzelf zelfs niet één andere rechtvaardige man kan noemen.

Maar nogmaals, zoals ik al zei, Paulus kan het heel letterlijk nemen wanneer hij spreekt over absolute gerechtigheid. Hij laat dan zien dat niemand van ons door zijn eigen werken gerechtvaardigd kan worden, want:

Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God,

ROMEINEN 3:23

Hij kan het heel letterlijk nemen, hoewel de psalmist misschien niet aan zoiets denkt, want, zoals ik al zei, dezelfde schrijver, David, spreekt vaak over zichzelf als iemand die rechtvaardig is. Wanneer we bij Psalm 17 komen, zul je zelfs zien hoe duidelijk hij over zichzelf spreekt als iemand die rechtvaardig is. Maar hij wijst hier in algemene zin op de verdorvenheid van vrijwel alle mannen die hij kent.

16

Nabal en de dwaas van Psalm 14

In zijn uitspraak:

Een psalm van David, voor de koorleider. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, bedrijven gruwelijke daden; er is niemand die goeddoet. De HEERE heeft uit de hemel neergezien op de mensenkinderen, om te zien of er iemand verstandig was, iemand die God zocht. Zij allen zijn afgedwaald, tezamen zijn zij verdorven; er is niemand die goeddoet, zelfs niet één. Hebben zij dan geen kennis, allen die onrecht bedrijven, die mijn volk opeten alsof zij brood aten? Zij roepen de HEERE niet aan. Daar worden zij door angst bevangen, want God is bij het geslacht van de rechtvaardige! Weliswaar beschaamt u het voornemen van de ellendige, maar de HEERE is zijn toevlucht. Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwam! Wanneer de HEERE de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, dan zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALMEN 14:1-7

is het Hebreeuwse woord voor ‘dwaas’ nabal, Nabal was de naam van een man die zich daadwerkelijk, op een niet al te ernstige manier, tegen David verzette. Toen David voor Saul op de vlucht was, woonde deze rijke man Nabal op het land waar David doorheen vluchtte. David stuurde boodschappers naar Nabal met de vraag of hij voedsel van hem kon krijgen. Nabal wees hem af. David werd zo kwaad op Nabal dat hij de man met zijn legermacht wilde aanvallen en hem wilde uitroeien. Maar de

vrouw van Nabal, die Abigail heette, ging naar buiten en bracht voedsel naar David en zijn mannen. Ze smeekte hem niet te komen om haar man te doden. David zei dat ze een wijze vrouw was en liet haar gaan. Maar zij zegt:

Laat mijn heer toch geen aandacht schenken aan deze verdorven man, aan Nabal, want zoals zijn naam is, zo is hij: Nabal is zijn naam en er is dwaasheid in hem. Maar ik, uw dienaress, heb de knechten van mijn heer, die u gezonden hebt, niet gezien.

1 SAMUEL 25:25

want het woord nabal betekent dwaas. Zijn naam betekende dwaas. Uiteindelijk stierf Nabal de volgende dag, blijkbaar aan een hartaanval, en Abigail werd een van Davids vrouwen. Maar dat is een ander verhaal.

Wanneer David hier schrijft: ‘De dwaas heeft bij zichzelf gezegd: Er is geen God’, is het mogelijk dat hij dit kort na zijn ervaring met Nabal schreef en daarbij heel sterk aan deze man dacht. Het is ook mogelijk dat dit niet zo was, want nabal was het gewone woord voor dwaas. Maar omdat David inderdaad conflicten had met een man die zo heette, is het een interessante mogelijkheid dat hij aan hem denkt. Hij neemt de naam van de man en maakt van de uitspraak meer een algemene uitspraak over alle mensen die als dwazen kunnen worden omschreven.

17

Atheïsme en de verdorvenheid van de mens

Hier zegt hij dat een atheïst een dwaas is. Het is interessant dat de mensen die zichzelf tegenwoordig het geleerdst vinden, meestal degenen zijn die het atheïsme aanhangen. Meestal hebben ze daar geen goede redenen voor. Maar onder wetenschappers is het modieus om atheïstisch te zijn, om te beweren dat alles verklaard kan worden door wetenschappelijke wetten en mechanismen, mechanistische processen enzovoort. Alles wordt beheerst door natuurwetten, de natuur heeft alles gedaan en er is geen God. Maar hoewel atheïsten tegenwoordig misschien menen dat ze een reputatie van

wijsheid en geleerdheid voor zichzelf opbouwen, zegt David dat juist zij terecht dwazen worden genoemd. Ze negeren namelijk de duidelijkste werkelijkheden van de natuur om hen heen.

De hemel vertelt Gods eer, het gewelf verkondigt het werk van Zijn handen.

PSALMEN 19:2

Degenen die zeggen dat er geen God is, hebben geen verontschuldiging. Ze zijn dwaas omdat ze moedwillig hun ogen sluiten voor de werkelijkheid die overal om hen heen luidkeels van God getuigt.

In het tweede vers, waar staat:

De Heer keek vanuit de hemel neer op de mensen om te zien of er iemand was die het begreep en God zocht, doet het ons denken aan de tijd vóór de zondvloed. Er staat dat God vanuit de hemel neerkeek en dat Hij zag:

En de HEERE zag dat de slechtheid van de mens op de aarde groot was, en dat al de gedachtespinsels van zijn hart elke dag alleen maar slecht waren.

GENESIS 6:5

Het geeft hetzelfde beeld van God Die neerziet en ziet hoe goddeloos de mensen zijn. Wat Hij in vers 3 ziet, is:

Een psalm van David, voor de koorleider. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, bedrijven gruwelijke daden; er is niemand die goeddoet. De HEERE heeft uit de hemel neergezien op de mensenkinderen, om te zien of er iemand verstandig was, iemand die God zocht. Zij allen zijn afgedwaald, tezamen zijn zij verdorven; er is niemand die goeddoet, zelfs niet één. Hebben zij dan geen kennis, allen die onrecht bedrijven, die mijn volk opeten alsof zij brood aten? Zij roepen de HEERE niet aan. Daar worden zij door angst bevangen, want God is bij het geslacht van de rechtvaardige! Weliswaar beschaamt u het voornemen van de ellendige, maar de HEERE is zijn toevlucht. Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwam! Wanneer de HEERE de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, dan zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALMEN 14:1-7

Het woord 'filthy' wordt in de New English Bible vertaald als 'rotten to the core'. Iedereen is tot in de kern verrot geraakt.

18

God beschermt Zijn vervolgte volk

Met andere woorden, dit zijn mensen die God niet hebben gezocht. Ze hebben geen acht geslagen op Zijn zelfopenbaring. Ze zijn dwazen. Ze negeren Zijn wet. Blijkbaar zijn de werken die ze doen gruwelijke werken. In hun daden trotseren ze God dus rechtstreeks door in zonde te leven en Zijn wetten te overtreden. Naast het overtreden van Gods wetten en het rechtstreeks trotseren van God doen ze nog iets anders: ze trotseren Hem indirect door Zijn volk te vervolgen. Dat staat in vers 4:

Snappen al die mensen die kwaad doen er dan niets van? Ze verslinden mijn volk alsof ze brood eten en roepen de Heer niet aan. Toen werden ze doodsbang, want God is bij de rechtvaardigen.

Hij zegt dat die mensen die Gods volk vervolgen, in grote angst zullen worden gebracht. God zal datgene waar ze bang voor zijn over hen brengen en hen straffen, omdat Hij te midden van Zijn volk is. Het geslacht van de rechtvaardigen is Gods volk.

Met 'u beschaamt het voornemen van de ellendige' wordt waarschijnlijk bedoeld, hoewel dat niet zeker is, dat je de arme man beschaamd hebt door het onrecht dat hem in de rechtszaal is aangedaan. Met 'counsel' wordt vaak juridisch advies bedoeld. Wanneer een arme man naar de rechter gaat om door het oordeel van de rechter in het gelijk te worden gesteld, hebben deze mensen misbruik van hem gemaakt en hem schandelijk onrecht aangedaan. Al is de formulering daar enigszins moeilijk te begrijpen.

Dan wordt er in vers 7 geroepen en verlangd naar de dag waarop God alles recht zal zetten, wanneer de goddelozen gestraft zullen worden en de rechtvaardigen weer verheven zullen worden. Hij zegt:

Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwam! Wanneer de HEERE de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, dan zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALMEN 14:7

Jakob en Israël zijn gewoon twee verschillende namen. Het waren allebei namen voor dezelfde man. Zijn naam was Jakob. Op een nacht worstelde hij met God, en vanaf dat moment noemden ze hem Israël. Soms werd het volk Israël genoemd naar de naam die de man vóór zijn bekering had, en soms naar zijn latere naam: Jakob of Israël. Hier treffen we beide namen aan, waarschijnlijk alleen omwille van het poëtische parallellisme. De uitdrukking kan in het Hebreeuws worden vertaald als 'herstelt het lot'. Hij sprak dus over het moment waarop de Heere het lot van Zijn volk herstelt. Dat hoeft niet te betekenen dat zij op dat moment in gevangenschap waren. David leefde niet lang genoeg om mee te maken dat het volk in gevangenschap ging, zoals later in Babylon gebeurde. Sommigen hebben gemeend dat David deze psalm niet geschreven

kan hebben omdat hier gevangenschap wordt genoemd, en dat hij door de Joden geschreven moet zijn toen zij in ballingschap, in gevangenschap, waren. Maar David hoeft dat niet te zeggen, en de psalm hoeft dat niet te zeggen, want letterlijk kan het eenvoudig betekenen: 'Wacht maar tot God hun lot herstelt.'

Weet je nog wat er in Job, hoofdstuk 42, vers 10 over Job staat?

En de HEERE bracht een omkeer in het levenslot van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden. De HEERE vermeerderde alles wat Job bezeten had tot het dubbele toe.

JOB 42:10

Ook hier betekent dezelfde uitdrukking dat Hij zijn lot herstelde. Het betekent niet dat hij letterlijk door iemand gevangen werd gehouden.

We zien dus dat de psalm de goddelozen allereerst beschrijft aan de hand van hun openlijk gruwelijke praktijken, die tegen de wetten van God ingaan. Ten tweede beschrijft hij hen aan de hand van het feit dat ze Gods volk vervolgen. Dat is de grote misrekening, want ze beseffen niet dat God te midden van Zijn volk is. Toen Saul de gemeente vervolgde, werd hij plotseling tot staan gebracht doordat de Heere zei:

en toen hij op de grond gevallen was, hoorde hij een stem die tegen hem zei: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij?

HANDELINGEN 9:4

Je kunt Gods volk niet vervolgen zonder God Zelf te vervolgen.

In een van de psalmen waar we binnenkort aan toe zullen komen, zullen we een verwijzing aantreffen naar God, Die Zijn volk beschermt als Zijn oogappel. Met de oogappel wordt natuurlijk de pupil bedoeld. Iemand beschermt zijn oog. Als iemand zijn oog wil aanraken, zal hij dat niet toelaten. God beschermt Zijn volk als Zijn oogappel. In Zacharia zei God tegen de Joden:

Want zo zegt de HEERE van de legermachten: Nadat Hij heerlijkheid heeft beloofd, heeft Hij Mij gezonden tot die heidenvolken die u beroven, want wie u aanraakt, raakt Zijn oogappel aan.

ZACHARIA 2:8

Hoe voelt het wanneer iemand je oog aanraakt? Pijnlijk, natuurlijk. Als iemand een vinger naar hen uitsteekt, zegt Hij, is dat alsof hij God in het oog prikt. Daarop zal God niet achteroverleunen en het zomaar over Zich heen laten komen.

Dat was dus de misrekening van de goddelozen. Ze overtreden niet alleen de wetten van God, maar ze vervolgen ook het volk van God. Nu zal Hij hen in angst brengen. Uiteindelijk verlangt de psalmist naar de dag waarop God het lot van het volk van God zal herstellen en de goddelozen zal vernietigen.

19

Psalm 53 vergeleken met Psalm 14

Psalm 53 is, zoals ik al zei, bijna identiek. Dat kun je zien door er eenvoudigweg even naar te kijken:

De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, zij bedrijven gruwelijk onrecht; er is niemand die goeddoet.

PSALMEN 53:2

enzovoort. De psalm komt bijna exact overeen met de andere. Laat me hem even doorlopen en je de voornaamste verschillen laten zien. De meeste verschillen zijn heel klein of verwaarloosbaar. De meeste zijn niet eens verschillen, behalve in de woordvolgorde, al is er één gedeelte waar wel een belangrijk verschil is.

In het eerste vers is het enige verschil tussen Psalm 53 en Psalm 14 dat Psalm 53 zegt:

Ze zijn verdorven en hebben afschuwelijke dingen gedaan, terwijl Psalm 14 zegt:

Een psalm van David, voor de koorleider. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij handelen verderfelijk, bedrijven gruwelijke daden; er is niemand die goeddoet.

PSALMEN 14:1

Je kunt zien dat de gedachten in wezen niet verschillen. Alleen de formulering is anders.

Er is ook een klein verschil in vers 2. Psalm 53:2 zegt:

God heeft uit de hemel neergezien op de mensenkinderen, om te zien of er iemand verstandig was, iemand die God zocht.

PSALMEN 53:3

terwijl Psalm 14 zegt:

De HEERE heeft uit de hemel neergezien op de mensenkinderen, om te zien of er iemand verstandig was, iemand die God zocht.

PSALMEN 14:2

Het woord 'God' is Elohim. In Psalm 14 staat 'Heere', of 'Jehovah'. In feite wordt in heel Psalm 14 de naam 'Jehovah' gebruikt, terwijl deze psalm de naam 'Elohim', God, gebruikt. Ik weet niet wat de betekenis van die verandering is. Voor zover ik kan nagaan, is het in feite niet echt een betekenisvolle verandering, aangezien God en

Jehovah hetzelfde wezen zijn. Toch is het een interessant feit dat deze psalm overal het woord 'God' gebruikt, terwijl Psalm 14 op dezelfde plaatsen consequent het woord 'Jehovah' gebruikt, of 'Heere' in de King Jamesvertaling.

Aan het eind van vers 2 staat dat Hij kijkt om te zien of er ook mensen zijn:

die verstandig was, die God zocht.

Het enige verschil is dat hoofdstuk 14 zegt:

verstandig was en God zocht.

Er is geen werkelijk verschil in gedachte.

In vers 3 zegt hoofdstuk 14:

Zij allen zijn afgedwaald, tezamen zijn zij verdorven; er is niemand die goeddoet, zelfs niet één.

PSALMEN 14:3

Hier zegt hij:

Ieder van hen heeft zich afgekeerd, tezamen zijn zij verdorven, er is niemand die goeddoet, zelfs niet één.

PSALMEN 53:4

In Psalm 14 is het beeld dus dat zij afgeweken zijn, dat zij de juiste weg hebben verlaten, terwijl het hier meer klinkt alsof zij afvallig zijn geworden of teruggedreven zijn. In beide gevallen is de gedachte hetzelfde. Zij volgen God niet. Maar het ene geeft het beeld dat zij het pad verlaten en afwijken, terwijl het andere het beeld geeft dat zij werkelijk afvallig worden.

In vers 4 staat:

Hebben zij dan geen kennis die onrecht bedrijven, die mijn volk opeten alsof zij brood aten? Zij roepen God niet aan.

PSALMEN 53:5

Terwijl hoofdstuk 14 zegt:

Hebben zij dan geen kennis, allen die onrecht bedrijven, die mijn volk opeten alsof zij brood aten? Zij roepen de HEERE niet aan.

PSALMEN 14:4

Er is geen verschil van betekenis. Wanneer er staat:

Ze verslinden mijn volk alsof ze brood eten en hebben God niet aangeroepen, dan zit het enige verschil in de bewoording. De andere psalm zegt:

Ze verslinden mijn volk alsof ze brood eten en roepen de Heer niet aan.

20

Het oordeel in Psalm 53

Dan komt hier in vers 5 het verschil. Deze psalm zegt:

Daar zijn zij door angst bevangen, maar er was niets angst wekkends; want God heeft de beenderen van uw belagers verstrooid. U hebt hen te schande gemaakt, omdat God hen heeft verworpen.

PSALMEN 53:6

Dezelfde passage luidt in Psalm 14:

Daar worden zij door angst bevangen, want God is bij het geslacht van de rechtvaardige! Weliswaar beschaamt u het voornemen van de ellendige, maar de HEERE is zijn toevlucht.

PSALMEN 14:5-6

Dat is het enige wat overeenkomt, want er staat:

Want God is bij de rechtvaardigen. Jullie hebben de plannen van de arme belachelijk gemaakt, omdat de Heer zijn toevlucht is.

Je kunt zien dat Psalm 14 erover spreekt hoe God de arme in het gelijk zal stellen tegenover degenen die hem te schande hebben gemaakt. Het beeld is dat de arme op dit moment te schande is gemaakt. De raad van de arme is door de goddeloze man te schande gemaakt. Maar hier spreekt hij erover dat God het oordeel over de goddeloze al heeft voltrokken:

Want God heeft de botten verstrooid van degene die jou belegerde.

Dit verwijst waarschijnlijk naar het zich legeren tegen de Joden als volk, waardoor zij belegerd worden. Dit spreekt dus over een nationale ramp of nationale nood.

Waarschijnlijk is Psalm 53 een enigszins aangepaste versie van Psalm 14, die werd aangepast voor een nationale noodsituatie. Er is daar dus maar een klein verschil. Het enige verschil in vers 6 is dat er staat:

Och, dat Israëls volkomen verlossing uit Sion kwam! Wanneer God de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, dan zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALMEN 53:7

Ook daar staat in Psalm 14 het woord Jehovah in plaats van God. De gedachten in de twee psalmen zijn dus praktisch identiek, met vrijwel helemaal geen verandering. In enkele gevallen is de woordvolgorde veranderd, maar zonder dat de gedachte ook

maar enigszins verandert.

21

Psalm 17: Davids onschuld en gebed

Nu wil ik nog één andere psalm behandelen, Psalm 17. Bij het eerste deel zal deze psalm niet veel commentaar nodig hebben. In wezen is het opnieuw een roep om gerechtigheid van een man die duidelijk een zuiver geweten heeft. Het is een man die geleden heeft en weet dat hij niets verkeerd heeft gedaan waardoor hij dat verdiende, zoals misschien Job. In dit geval is het David. Hij weet dat hij onschuldig is, maar hij lijdt, en hij roept tot God om gerechtigheid. Hij betuigt zijn onschuld op zo'n manier dat hij God werkelijk uitdaagt om hem te komen oordelen: Kom mij oordelen; doorzoek mij. Je kunt wel zien dat iemand een zuiver geweten moet hebben als hij God vraagt dat te doen. Waarschijnlijk zijn de slotverzen het enige deel dat veel commentaar nodig heeft, en die zijn werkelijk voortreffelijk.

Laat van Uw aangezicht mijn recht uitgaan, laat Uw ogen zien wat billijk is.

PSALMEN 17:2

‘Geveinsd’ betekent dat je doet alsof. Dit is dus een oprechte roep, zonder dat hij ook maar ergens doet alsof.

U hebt mijn hart beproefd, het 's nachts doorzocht, U hebt mij getoetst, U vindt niets. Wat ik ook moge denken, het komt mij niet uit de mond.

PSALMEN 17:3

Let op: 'mijn oordeel' betekent hier een rechterlijke uitspraak die door een rechter wordt gedaan. 'Billijk' betekent hier 'rechtvaardig'.

Wat de daden van de mens betreft, ik ben overeenkomstig het woord van Uw lippen op mijn hoede geweest voor de paden van de gewelddadige.

PSALMEN 17:4

Dat wil zeggen: U hebt mijn karakter doorzocht, en er is niets kwaads in mij wat U kunt vinden.

Ik hield mijn schreden in Uw sporen, zodat mijn voetstappen niet zouden wankelen. Ik roep U aan, omdat U mij verhoort, o God; neig Uw oor tot mij, luister naar mijn woorden. Toon de wonderen van Uw goedertierenheid, U, Die hen verlost die tot U de toevlucht nemen, van hen die tegen Uw rechterhand opstaan. Bewaar mij als Uw oogappel, verberg mij onder de schaduw van Uw vleugels voor de goddelozen die mij verwoesten, voor mijn doodsvijanden, die mij omsingelen.

PSALMEN 17:4-8

Zoals een mens zijn oog beschermt tegen dingen die erin kunnen komen of tegen verwonding, zegt hij:

Bescherm me zoals een mens zijn eigen oog beschermt. Bescherm me als uw oogappel.

Met hun vet hebben zij hun hart afgesloten, met hun mond hebben zij trotse taal gesproken. Zij omringen nu onze schreden, zij loeren op ons, door zich ter aarde neer te buigen.

PSALMEN 17:10-11

Met andere woorden, het gaat hun voor de wind. Zij zijn dik en welvarend, en zij zijn trots en hoogmoedig.

Hij is als een leeuw die ernaar verlangt te verscheuren, als een jonge leeuw die op verborgen plaatsen zit.

PSALMEN 17:12

Of: 'zij hebben ons omsingeld'.

22

De goddeloze als leeuw en Gods zwaard

Sta op, HEERE, treed hem tegemoet, vel hem neer; bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van de goddeloze,

PSALMEN 17:13

Je ziet hoe vaak een goddeloze, rijke man wordt vergeleken met een leeuw die zich op een weerloze prooi stort.

bevrijd mij met Uw hand van de mannen, HEERE, van de mannen van de wereld, die hun deel hebben in dít leven. U vult hun buik met Uw verborgen schatten; hun kinderen worden verzadigd en laten hun overschot na aan hún kinderen. Ik echter zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen; ik zal, wanneer ik ontwaak, verzadigd worden met Uw beeld.

PSALMEN 17:14-15

De uitspraak in vers 13 luidt:

Sta op, Heer, houd hem tegen en werp hem neer: red mij van de slechterik, die uw zwaard is.

Dan staat er in het volgende vers:

HEERE, waarom blijft U van verre staan? Waarom verbergt U Zich in tijden van benauwdheid? Fel en hoogmoedig achtervolgt de goddeloze de ellendige. Laat hen gegrepen worden in de listige plannen die zij bedacht hebben! Want de goddeloze beroemt zich over zijn hartenwens; hij zegent de hebzuchtige, hij lastert de HEERE. De goddeloze, met zijn neus trots omhoog, onderzoekt niet. Al zijn gedachten zijn: Er is geen God! Zijn wegen bezorgen te allen tijde verdriet. Uw oordelen gaan hem te hoog, hij houdt ze ver van zich; al zijn tegenstanders blaast hij weg. Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen, want van generatie op generatie zal mij geen onheil treffen. Zijn mond is vol vervloeking, bedrog en list, onder zijn tong is kwaad en onrecht. Hij ligt in een hinderlaag in de dorpen, op verborgen plaatsen doodt hij de onschuldige, zijn ogen loeren op de arme. Hij ligt in een hinderlaag op een verborgen plaats, zoals een leeuw in zijn schuilplaats; hij ligt in een hinderlaag om de ellendige te overvallen, hij overvalt de ellendige als hij hem in zijn net trekt. Hij duikt neer, hij bukt zich, en de arme valt in zijn sterke poten. Hij zegt in zijn hart: God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet het in eeuwigheid niet. Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet. Waarom lastert de goddeloze God? Waarom zegt hij in zijn hart: U zult geen rekenschap eisen? Ú ziet het wél, want U aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geeft; op Ú verlaat de arme zich, U bent geweest een Helper van de wees. Breek de arm van de goddeloze en de kwaaddoener, eis rekenschap van hem over zijn goddeloosheid, tot U er niets meer

van vindt. De HEERE is Koning, eeuwig en altijd; de heidenvolken zijn uit Zijn land verdwenen. U hebt de wens van de zachtmoedigen gehoord, HEERE, U zult hun hart versterken, Uw oor zal er acht op slaan om de wees en de verdrukte recht te doen. Dan zal een aardse sterveling voortaan geen geweld meer bedrijven.

PSALMEN 10:1-18

23

Vertaling van Gods zwaard en hand

Dit lijkt te zeggen dat hij erkent dat goddeloze mensen Gods werktuigen zijn, Zijn zwaard en Zijn hand, die straf en tuchting over mensen brengen. Dat is beslist een Schriftuurlijk concept, maar volgens mij is het waarschijnlijk niet wat hij hier zegt.

Let op de woorden die daar in de gebruikte Engelse vertaling cursief zijn gedrukt. Als je een verwijzing in de kantlijn hebt, staat daar waarschijnlijk dat een andere, zeer legitieme lezing zou zijn:

Red mij met uw zwaard van de slechterik.

De cursief gedrukte woorden staan niet in het Hebreeuws. Er zou dus een ander woord kunnen worden ingevuld in plaats van 'which is'. De uitdrukking 'which is', die daar cursief gedrukt staat, zou vervangen kunnen worden door het woord 'by'. Dat zou in de huidige context mogelijk begrijpelijker zijn.

Het is waar dat andere passages spreken over de legers van de heidenen als werktuigen in Gods handen. Hij gebruikt die om straf te brengen over volken die rijp zijn voor het oordeel. Toch is het waarschijnlijk niet waar hij hier aan denkt. Hij ziet hier niet de waarde van de goddelozen. Hij ziet niet dat God hen gebruikt en dat ze werkelijk Gods werktuigen zijn. Dat is een tamelijk diepgaand concept om hier terloops te noemen. Als hij het zou noemen, zou het volgens mij veel uitvoeriger uitgewerkt moeten worden.

Het lijkt waarschijnlijker dat we dit als volgt moeten lezen:

Sta op, HEERE, treed hem tegemoet, vel hem neer; bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van de goddeloze, bevrijd mij met Uw hand van de mannen, HEERE, van de mannen van de wereld, die hun deel hebben in dít leven. U vult hun buik met Uw verborgen schatten; hun kinderen worden verzadigd en laten hun overschot na aan hún kinderen. Ik echter zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen; ik zal, wanneer ik ontwaak, verzadigd worden met Uw beeld.

PSALMEN 17:13-15

Dat wil zeggen: bevrijd mij door Uw hand en door Uw zwaard. Dat is iets anders dan erkennen dat de goddeloze mensen Zijn hand en zwaard zijn. Dat zou een totaal ander concept zijn — een geldig concept, maar volgens mij niet noodzakelijk wat hij hier in gedachten heeft. De andere formulering is beslist een alternatieve lezing.

24

Hun beloning ligt in dit leven

Deze mannen worden beschreven als mensen die in hun eigen vet opgesloten zijn. Het gaat hun voorspoedig. In vers 14 wordt over hen gezegd dat zij hun deel in dit leven hebben. Vergeet niet dat Jezus zei:

Wees op uw hoede dat u uw liefdegave niet geeft in tegenwoordigheid van de mensen om door hen gezien te worden; anders hebt u geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is. Wanneer u dan een liefdegave geeft, laat het niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars in de synagogen en op de straten doen, opdat zij door de mensen geëerd zouden worden. Voorwaar, Ik zeg u: Zij hebben hun loon al.

MATTHEÛS 6:1-2

Hij zegt dat je jouw rechtvaardige daden in het verborgene moet doen en dat je Vader in de hemel je dan zal belonen. Hij zei tegen hen die vervolgd worden:

Zalig zijn zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, want van hen is het Koninkrijk der hemelen. Zalig bent u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u spreekt, omwille van Mij. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen, want zo hebben ze de profeten vervolgd die er vóór u geweest zijn.

MATTHEÛS 5:10-12

De christen zoekt geen aardse beloning. In Hebreeën 11 staat dat degenen die in schapenvachten en geitenvellen rondzwierven en weigerden bevrijd te worden, naar een betere opstanding zochten. Ze zochten hun beloning ergens anders.

Door het geloof heeft hij Egypte verlaten zonder bevreesd te zijn voor de toorn van de koning. Want hij bleef standvastig, als zag hij de Onzichtbare.

HEBREEËN 11:27

staat er in Hebreeën 11:27. Volgens mij is het Hebreeën 11:27. Hij bleef standvastig, omdat hij uitzag naar de vergelding van het loon. Hij dacht niet aan de beloningen die de rijkdom van Egypte bood. Hij dacht aan de beloningen die hij als godvrezend man zou ontvangen, en die misschien pas bij de opstanding zouden komen.

25

Aardse overvloed tegenover Gods aangezicht

Deze mannen die hij beschrijft, hebben hun deel. Ze hebben hun beloning in dit leven. In het volgende vers stelt hij zichzelf daartegenover. Maar een van de dingen die hij ter beschrijving van hen zegt, is dat ze veel kinderen hebben en de rest van hun bezit aan hun kleine kinderen nalaten. Dat wil zeggen dat het hun in alle opzichten voorspoedig gaat. Niet alleen met hun bezittingen, maar ook hun gezinnen worden steeds groter. Ze zijn voorspoedig genoeg om hun kinderen een nalatenschap na te laten.

Dan zegt hij:

Maar wat hemzelf betreft, is het contrast: 'Ik ben anders dan zij.'

Ik echter zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen; ik zal, wanneer ik ontwaak, verzadigd worden met Uw beeld.

PSALMEN 17:15-16

Het woord voor ‘verzadigd’ is daar hetzelfde Hebreeuwse woord als het woord voor ‘vol’ in vers 14.

Sta op, HEERE, treed hem tegemoet, vel hem neer; bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van de goddeloze, bevrijd mij met Uw hand van de mannen, HEERE, van de mannen van de wereld, die hun deel hebben in dít leven. U vult hun buik met Uw verborgen schatten; hun kinderen worden verzadigd en laten hun overschot na aan hún kinderen.

PSALMEN 17:13-14

In het Hebreeuws worden ‘vol’ en ‘verzadigd’ met hetzelfde woord weergegeven; dat woord kan beide betekenissen hebben. Het betekent natuurlijk verzadigd zijn, tevreden zijn, vol zijn.

Er is een rechtstreekse tegenstelling bedoeld. Hij zegt dat deze mensen vol zijn van de zegeningen die mensen in deze wereld kunnen hebben: grote gezinnen, grote maaltijden en grote winsten. Hun deel is in deze wereld. Ze maken in dit leven mee dat de zegeningen over hen worden uitgestort. Maar hij zegt:

Ik zal met iets anders tevreden zijn, of daardoor verzadigd worden.

Zij zijn tevreden met deze aardse dingen, maar ik ben tevreden met Uw gelijkenis.

26

Verzadigd worden met Gods gelijkenis

zegt hij. Dat betekent dat hij beseft dat integriteit en gerechtigheid van karakter voorwaarden zijn om God te zien. Hij kan Gods aangezicht niet aanschouwen en God niet zien als hij onrechtvaardig is. Daarom moet hij rechtvaardig leven om de rechtvaardige God te aanschouwen. Er kan geen gemeenschap zijn tussen licht en duisternis. In 1 Johannes, hoofdstuk 1, vers 5 en 6 staat namelijk:

God is licht en in Hem is in het geheel geen duisternis. Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij toch in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet.

1 JOHANNES 1:5-6

We kunnen niet in gemeenschap met God wandelen als we in de duisternis zijn, want Hij is licht en er is in Hem in het geheel geen duisternis. Hij is volkomen rechtvaardig. Als we Zijn aangezicht willen aanschouwen en gemeenschap met Hem willen hebben, moeten ook wij rechtvaardig leven. Dus zegt hij:

Ik echter zal in gerechtigheid Uw aangezicht aanschouwen; ik zal, wanneer ik ontwaak, verzadigd worden met Uw beeld.

PSALMEN 17:15-16

waarmee hij bedoelt: „Ik ga een rechtvaardig leven leiden, en ik ga mijn ogen op God gericht houden in plaats van op deze aardse zegeningen waar goddeloze mensen naar streven.”

Hij zegt:

Ik zal tevreden zijn wanneer ik wakker word en Uw evenbeeld zie.

Dit betekent óf wanneer ik 's morgens wakker word, óf wanneer ik uit de dood word opgewekt, misschien, en dat laatste is waarschijnlijker. Wanneer ik uit de dood word opgewekt, zal ik verzadigd zijn met Uw gelijkenis. Dat wil zeggen: doordat ik Zijn

gelijkenis kan zien, zal ik verzadigd zijn. Alleen al het zien van Zijn aangezicht, van Zijn beeld, dat ik op de morgen van de opstanding zal aanschouwen, zal mij verzadigen. De andere mogelijkheid is:

Ik zal tevreden zijn wanneer ik wakker word als Uw evenbeeld, waarmee bedoeld wordt: wanneer ik wakker word, wanneer ik word opgewekt en ik Uw gelijkenis draag. Dan gaat het er niet noodzakelijk om dat ik verzadigd ben doordat ik naar Uw gelijkenis kijk, maar dat ik verzadigd ben doordat ik Uw gelijkenis draag. Beide gedachten kunnen uit de passage worden afgeleid. Over welke van de twee jou naar jouw gevoel door de Geest wordt ingegeven, moet je waarschijnlijk mediteren.

De gedachte is dat mijn verzadiging later komt, wanneer ik uit de dood opsta, op de dag van de opstanding. Mijn beloning is niet in dit leven. Het contrast staat in vers 14: zij hebben hun deel in dit leven; het mijne ligt in de opstanding, in het volgende leven.

27

Beloning bij de opstanding

Jezus zei:

En Hij zei ook tegen hem die Hem uitgenodigd had: Wanneer u een middag- of avondmaaltijd houdt, roep dan niet uw vrienden, ook niet uw broers, en niet uw familieleden of rijke burens, opdat ook zij u niet op hun beurt terugvragen en het u vergolden wordt. Wanneer u echter een feestmaaltijd gereedmaakt, nodig dan armen, verminkten, kreupelen en blinden. En u zult zalig zijn, omdat zij niets hebben om u te vergelden. Want het zal u vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen.

LUKAS 14:12-14

Met andere woorden, de keuze is: wil je nu een beloning, of wil je die later? Hij maakt duidelijk dat je jezelf tekortdoet als je jouw beloning nu aanneemt. Als zij je terugbetalen, zul je geen andere beloning ontvangen. Maar jij moet, al was het alleen

maar uit eigenbelang, streven naar de beloning die in de hemel is.

Dat is niet de beste reden om daarnaar te streven, maar het punt is dat het in jouw belang is om nu geen beloning aan te nemen. Dan zal God in zekere zin vaststellen dat Hij nog een onbetaalde schuld heeft. Je hebt iets goeds gedaan en bent daar in dit leven niet voor beloond. Daarom zal God ervoor zorgen dat je in het volgende leven wordt beloond.

En dus zegt de psalmist: mijn verzadiging komt niet in dit leven, niet door de dingen waarmee mensen zich in deze wereld willen verrijken, maar door de gelijkenis van God. Ik zal verzadigd zijn wanneer ik ontwaak en de gelijkenis van Christus draag. Intussen zal ik Zijn aangezicht in gerechtigheid aanschouwen. Ik ga een rechtvaardig leven leiden. Ik ga niet de wegen volgen die deze mensen volgen. Ik ga niet streven naar de verzadiging waarnaar zij streven. Mijn verzadiging zal komen doordat ik als God ben. Dat zal uiteindelijk pas werkelijkheid worden bij de opstanding, hoewel ik mij tussen nu en dan zeker in die richting kan bewegen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Psalmen 10:1-18
- Psalmen 10:2
- Psalmen 10:9-10
- Lukas 12:15
- Hebreëën 13:5
- 1 Johannes 2:15
- Psalmen 10:6
- Job 2:9
- Job 2:10
- Exodus 3:7-8
- Romeinen 12:19
- 1 Petrus 4:19
- 1 Petrus 2:21-23

- Lukas 23:46
- Psalmen 10:16
- Psalmen 10:12
- Psalmen 10:17
- Jesaja 66:1-2
- Spreuken 16:18
- Jakobus 4:6
- Psalmen 11:1-7
- Psalmen 11:1
- Psalmen 121:2-3
- Kolossenzen 3:3
- Psalmen 12:7
- Psalmen 12:7-8
- Psalmen 12:6
- Markus 13:31
- Lukas 16:17
- Psalmen 12:8
- Psalmen 12:9
- Psalmen 14:1-7
- Romeinen 3:10-12
- 1 Koningen 19:10
- Romeinen 3:23
- 1 Samuel 25:25
- Psalmen 19:2
- Genesis 6:5
- Psalmen 14:7
- Job 42:10
- Handelingen 9:4
- Zacharia 2:8
- Psalmen 53:2
- Psalmen 14:1
- Psalmen 53:3
- Psalmen 14:2
- Psalmen 14:3

- Psalmen 53:4
- Psalmen 53:5
- Psalmen 14:4
- Psalmen 53:6
- Psalmen 14:5-6
- Psalmen 53:7
- Psalmen 17:2
- Psalmen 17:3
- Psalmen 17:4
- Psalmen 17:4-8
- Psalmen 17:10-11
- Psalmen 17:12
- Psalmen 17:13
- Psalmen 17:14-15
- Psalmen 17:13-15
- Mattheüs 6:1-2
- Mattheüs 5:10-12
- Hebrëeën 11:27
- Psalmen 17:15-16
- Psalmen 17:13-14
- 1 Johannes 1:5-6
- Lukas 14:12-14

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.